# YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

23 päivänä lokakuuta 2007 *

Asiassa C-440/05,

jossa on kyse EU 35 artiklan 6 kohtaan perustuvasta kumoamiskanteesta, joka on nostettu 8.12.2005,

**Euroopan yhteisöjen komissio**, asiamiehinään W. Bogensberger ja R. Troosters, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

jota tukee

**Euroopan parlamentti**, asiamiehinään M. Gómez-Leal, J. Rodrigues ja A. Auersperger Matić, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijana,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

vastaan

**Euroopan unionin neuvosto**, asiamiehinään J.-C. Piris, J. Schutte ja K. Michoel,

vastaajana,

jota tukevat

**Belgian kuningaskunta**, asiamiehenään M. Wimmer,

**Tšekin tasavalta**, asiamiehenään T. Boček,

**Tanskan kuningaskunta**, asiamiehenään J. Molde,

**Viron tasavalta**, asiamiehenään L. Uibo,

**Helleenien tasavalta**, asiamiehinään S. Chala ja A. Samoni-Rantou, prosessiosoite Luxemburgissa,

**Ranskan tasavalta**, asiamiehinään E. Belliard, G. de Bergues ja S. Gasri,

**Irlanti**, asiamiehinään D. O'Hagan, E. Fitzsimons ja N. Hyland, prosessiosoite Luxemburgissa,

**Latvian tasavalta**, asiamiehinään E. Balode-Buraka ja E. Broks,

**Liettuan tasavalta**, asiamiehenään D. Kriaučiūnas,

**Unkarin tasavalta**, asiamiehenään P. Gottfried,

**Maltan tasavalta**, asiamiehenään S. Camilleri, jota avustaa Deputy Attorney General P. Grech,

**Alankomaiden kuningaskunta**, asiamiehinään H. G. Sevenster ja M. de Grave,

**Itävallan tasavalta**, asiamiehenään C. Pesendorfer, prosessiosoite Luxemburgissa,

**Puolan tasavalta**, asiamiehenään E. Ośniecka-Tamecka,

**Portugalin tasavalta**, asiamiehinään L. Fernandes ja M. L. Duarte,

**Slovakian tasavalta**, asiamiehenään R. Procházka,

**Suomen tasavalta**, asiamiehenään E. Bygglin, prosessiosoite Luxemburgissa,

**Ruotsin kuningaskunta**, asiamiehenään K. Wistrand, prosessiosoite Luxemburgissa, ja

**Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta**, asiamiehinään E. O'Neill, D. J. Rhee ja D. Anderson, prosessiosoite Luxemburgissa,

väliintulijoina,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, jaostojen puheenjohtajat P. Jann, C. W. A. Timmermans, A. Rosas, K. Lenaerts ja A. Tizzano sekä tuomarit R. Schintgen (esittelevä tuomari), J. N. Cunha Rodrigues, M. Ilešič, J. Malenovský, T. von Danwitz, A. Arabadjiev ja C. Toader,

julkisasiamies: J. Mazák,
kirjaaja: R. Grass,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 28.6.2007 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

**tuomion**

1 Euroopan yhteisöjen komissio vaatii kanteellaan yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan alusten aiheuttaman ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevan rikosoikeudellisen kehyksen vahvistamisesta 12.7.2005 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2005/667/YOS (EUVL L 255, s. 164).

## Asiaa koskevat oikeussäännöt ja asian tausta

2 Euroopan unionin neuvosto teki 12.7.2005 komission aloitteesta puitepäätöksen 2005/667.

3 Puitepäätös 2005/667 perustuu Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastoon ja erityisesti EU 31 artiklan 1 kohdan e alakohtaan ja EU 34 artiklan 2 kohdan b alakohtaan, ja se on, kuten sen johdanto-osan viidestä ensimmäisestä perustelukappaleesta ilmenee, väline, jolla Euroopan unioni pyrkii lähentämään jäsenvaltioiden rikoslainsäädäntöjä velvoittamalla jäsenvaltiot säätämään yhteisistä rikosoikeudellisista seuraamuksista alusten joko tahallisesti tai törkeästä tuottamuksesta aiheuttaman ympäristön pilaantumisen torjumiseksi.

4 Puitepäätöksellä täydennetään alusten aiheuttamasta ympäristön pilaantumisesta ja säännösten rikkomisista määrättävistä seuraamuksista 7.9.2005 annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviä 2005/35/EY (EUVL L 255, s. 11), ja sen tavoitteena on parantaa meriturvallisuutta lähentämällä jäsenvaltioiden lainsäädäntöjä.

5 Puitepäätöksessä säädetään, että jäsenvaltioiden on toteutettava tietyt rikosoikeudelliset toimenpiteet direktiivin 2005/35 tavoitteen saavuttamiseksi eli turvallisuuden ja ympäristönsuojelun korkean tason varmistamiseksi merenkulun alalla.

6 Puitepäätöksen 2005/667 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tähän puitepäätökseen sovelletaan direktiivin 2005/35/EY 2 artiklassa säädettyjä määritelmiä."

7 Puitepäätöksen 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jollei tämän puitepäätöksen 4 artiklan 2 kohdasta muuta johdu, kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että direktiivin 2005/35/EY 4 ja 5 artiklassa tarkoitettua säännösten rikkomista pidetään rikoksena.

2. Edellä 1 kohtaa ei sovelleta miehistön jäseniin sellaisten säännösten rikkomisten osalta, jotka tapahtuvat kansainväliseen merenkulkuun käytettävissä salmissa, talousvyöhykkei[llä] ja aavalla merellä, jos Marpol 73/78 -yleissopimuksen liitteessä I olevassa 11 säännön b kohdassa tai liitteessä II olevassa 6 säännön b kohdassa asetetut edellytykset täyttyvät."

8 Puitepäätöksen 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Kunkin jäsenvaltion on kansallisen lainsäädännön mukaisesti toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että avunanto tai yllytys 2 artiklassa tarkoitettuun rikokseen on rangaistavaa."

9 Puitepäätöksen 2005/667 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 2 ja 3 artiklassa tarkoitetuista rikoksista voidaan määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia rikosoikeudellisia seuraamuksia, joihin kuuluu ainakin vakavissa tapauksissa rikosoikeudellisena seuraamuksena vapausrangaistus, jonka enimmäismäärä on vähintään yhdestä kolmeen vuotta.

2. Vähäisissä tapauksissa, joissa suoritettu teko ei aiheuta veden laadun huononemista, jäsenvaltio voi säätää muunlaisista kuin 1 kohdassa säädetyistä seuraamuksista.

3. Edellä 1 kohdassa tarkoitettuihin rikosoikeudellisiin seuraamuksiin voidaan liittää muita rangaistuksia tai toimenpiteitä, erityisesti sakko tai luonnolliselle henkilölle annettava kielto harjoittaa toimintaa, johon vaaditaan virallinen lupa tai hyväksyntä, tai kielto perustaa tai johtaa yhtiötä tai säätiötä taikka olla sellaisen hallituksen jäsen, jos niiden seikkojen perusteella, jotka ovat johtaneet henkilön tuomitsemiseen, on olemassa ilmeinen vaara, että hän saattaa taas jatkaa samanlaista rikollista toimintaa.

4. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 2 artiklassa tarkoitetusta tahallisesti tehdystä rikoksesta voidaan määrätä vapausrangaistus, jonka enimmäismäärä on vähintään viidestä kymmeneen vuotta, jos rikos on aiheuttanut merkittävää ja laajamittaista vahinkoa veden laadulle taikka eläin- tai kasvilajeille tai niiden osille [tai] johtanut henkilöiden kuolemaan tai aiheuttanut heille vakavia vammoja.

5. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 2 artiklassa tarkoitetusta tahallisesti tehdystä rikoksesta voidaan määrätä vapausrangaistus, jonka enimmäismäärä on vähintään kahdesta viiteen vuotta, jos

a) rikos on aiheuttanut merkittävää ja laajamittaista vahinkoa veden laadulle taikka eläin- tai kasvilajeille tai niiden osille; tai

b) rikos on tehty osana rikollisjärjestöön osallistumisen kriminalisoinnista Euroopan unionin jäsenvaltioissa 21 päivänä joulukuuta 1998 hyväksytyssä neuvoston yhteisessä toiminnassa 98/733/YOS [EYVL L 351, s. 1] tarkoitettua rikollisjärjestön toimintaa, riippumatta kyseisessä yhteisessä toiminnassa tarkoitetusta rangaistusten tasosta.

6. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 2 artiklassa tarkoitetusta rikoksesta, jos se tehty törkeästä tuottamuksesta, voidaan määrätä vapausrangaistus, jonka enimmäismäärä on vähintään kahdesta viiteen vuotta, jos rikos on aiheuttanut merkittävää ja laajamittaista vahinkoa veden laadulle taikka eläin- tai kasvilajeille tai niiden osille [tai] johtanut henkilöiden kuolemaan tai aiheuttanut heille vakavia vammoja.

7. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 2 artiklassa tarkoitetusta rikoksesta, jos se tehty törkeästä tuottamuksesta, voidaan määrätä vapausrangaistus, jonka enimmäismäärä on vähintään yhdestä kolmeen vuotta, jos rikos on aiheuttanut merkittävää ja laajamittaista vahinkoa veden laadulle taikka eläin- tai kasvilajeille tai niiden osille.

8. Vapausrangaistusten osalta tätä artiklaa sovelletaan sen vaikuttamatta kansainväliseen oikeuden ja erityisesti Yhdistyneiden Kansakuntien vuoden 1982 merioikeusyleissopimuksen 230 artiklan soveltamiseen."

10 Puitepäätöksen 2005/667 5 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilö voidaan saattaa vastuuseen 2 ja 3 artiklassa tarkoitetusta

rikoksesta, jonka on oikeushenkilön hyväksi tehnyt joko yksin tai oikeushenkilön toimielimen jäsenenä toimien henkilö, jolla on oikeushenkilössä johtava asema seuraavilla perusteilla:

a) oikeus edustaa oikeushenkilöä; tai

b) valtuus tehdä päätöksiä oikeushenkilön puolesta; tai

c) valtuus harjoittaa valvontaa oikeushenkilössä.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen tilanteiden lisäksi kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että oikeushenkilön voidaan todeta olevan vastuussa, jos 1 kohdassa tarkoitetun henkilön harjoittaman ohjauksen tai valvonnan puutteellisuus on mahdollistanut sen, että oikeushenkilön alaisena toimiva henkilö on voinut suorittaa kyseisen oikeushenkilön hyväksi 2 artiklassa tarkoitetun rikoksen.

3. Edellä 1 ja 2 kohdassa tarkoitettu oikeushenkilön vastuu ei estä rikosoikeudenkäyntiä sellaisia luonnollisia henkilöitä vastaan, jotka ovat tekijöinä, yllyttäjinä tai osallisina 2 ja 3 artiklassa tarkoitetussa rikoksessa."

11 Puitepäätöksen 2005/667 6 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 5 artiklan 1 kohdan mukaisesti vastuussa olevalle oikeushenkilölle voidaan määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia. Seuraamuksiin

a) on kuuluttava rikosoikeudellisia tai muita sakkoja, joiden enimmäismäärä ainakin tapauksissa, joissa oikeushenkilön on todettu olevan vastuussa 2 artiklassa tarkoitetusta rikoksesta, on

i) vähintään 150 000 euron ja 300 000 euron välillä,

ii) vähintään 750 000 euron ja 1 500 000 euron välillä vakavimmissa tapauksissa, mukaan lukien ainakin 4 artiklan 4 ja 5 kohdan soveltamisalaan kuuluvat tahallisesti tehdyt rikokset;

b) voi kaikissa tapauksissa kuulua muitakin rangaistuksia kuin sakkoja, kuten

i) oikeuden menettäminen julkisiin etuuksiin tai tukiin,

ii) väliaikainen tai pysyvä kielto harjoittaa liiketoimintaa,

iii) [tuomioistuimen harjoittamaan] valvontaan asettaminen,

iv) [tuomioistuimen] määräys purkaa oikeushenkilö,

v) velvollisuus toteuttaa erityisiä toimenpiteitä sen rikoksen seurausten poistamiseksi, joka johti oikeushenkilön rikosoikeudelliseen vastuuseen.

2. Jäsenvaltiot, joissa ei ole otettu käyttöön euroa, soveltavat 1 kohdan a alakohdan täytäntöön panemiseksi euron ja oman rahayksikkönsä välistä vaihtokurssia, joka on julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä 12 päivänä heinäkuuta 2005, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 1 kohdan ensimmäisen virkkeen soveltamista.

3. Jäsenvaltio voi panna 1 kohdan a alakohdan täytäntöön soveltamalla järjestelmää, jossa sakko on suhteutettu oikeushenkilön liikevaihtoon, rikoksesta saatuun tai sillä tavoiteltuun taloudelliseen hyötyyn tai muuhun oikeushenkilön taloudellista tilannetta osoittavaan arvoon nähden edellyttäen, että tämän järjestelmän mukaan on mahdollista määrätä enimmäissakko, joka vastaa vähintään 1 kohdan a alakohdassa määriteltyä enimmäissakon vähimmäismäärää.

4. Jäsenvaltion, joka panee tämän puitepäätöksen täytäntöön 2 kohdan mukaisesti, on ilmoitettava tästä aikomuksestaan neuvoston pääsihteeristölle ja komissiolle.

5. Kunkin jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 5 artiklan 2 kohdan mukaisesti vastuussa olevaksi todettua oikeushenkilöä rangaistaan tehokkain, oikeasuhteisin ja varoittavin seuraamuksin tai toimenpitein."

12 Puitepäätöksen 2005/667 7 artiklan 1 kohdassa säädetään niiden rikosten tunnusmerkistöstä, joiden osalta jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet ulottaakseen lainkäyttövaltansa näihin rikoksiin siltä osin kuin se on sallittua kansainvälisen oikeuden nojalla.

13 Puitepäätöksen 7 artiklan 4 kohdassa säädetään, että jos rikos kuuluu useamman kuin yhden jäsenvaltion lainkäyttövaltaan, asianomaisten jäsenvaltioiden on pyrittävä sovittamaan toimintansa yhteen tarkoituksenmukaisella tavalla erityisesti syytteeseenpanon edellytysten ja keskinäistä avunantoa koskevien yksityiskohtaisten järjestelyiden osalta. Puitepäätöksen 7 artiklan 5 kohdassa säädetään liittymistä, jotka on tämän osalta otettava huomioon.

14 Puitepäätöksen 2005/667 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jos jäsenvaltio saa tiedon 2 artiklassa tarkoitetusta rikoksesta tai tällaisen rikoksen vaarasta, joka aiheuttaa tai saattaa aiheuttaa välittömän pilaantumisen, sen on ilmoitettava siitä heti muille jäsenvaltioille, joita nämä vahingot todennäköisesti uhkaavat, sekä komissiolle.

2. Jos jäsenvaltio saa tiedon 2 artiklassa tarkoitetusta rikoksesta tai tällaisen rikoksen vaarasta, joka saattaa kuulua jonkin jäsenvaltion lainkäyttövallan piiriin, sen on ilmoitettava siitä heti kyseiselle jäsenvaltiolle.

3. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava viipymättä lippuvaltiolle ja kaikille muille asianomaisille valtioille toimenpiteistä, jotka on toteutettu tämän puitepäätöksen ja erityisesti sen 7 artiklan soveltamiseksi."

15 Puitepäätöksen 2005/667 9 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Kunkin jäsenvaltion on nimettävä olemassa olevat yhteysviranomaiset tai tarvittaessa perustettava uusia yhteysviranomaisia erityisesti 8 artiklassa tarkoitettujen tietojen vaihtoa varten.

2. Kunkin jäsenvaltion on ilmoitettava komissiolle yksi tai useampi yksikkönsä, joka toimii 1 kohdassa tarkoitettuna yhteysviranomaisena. Komissio ilmoittaa nämä yhteysviranomaiset muille jäsenvaltioille."

16 Puitepäätöksen 2005/667 10 artiklan mukaan tämän puitepäätöksen maantieteellinen soveltamisala on sama kuin direktiivin 2005/35.

17 Puitepäätöksen 2005/667 11 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet tämän puitepäätöksen säännösten noudattamiseksi ennen 12 päivää tammikuuta 2007.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava ennen 12 päivää tammikuuta 2007 neuvoston pääsihteeristölle ja komissiolle kirjallisina säännökset, joilla tästä puitepäätöksestä aiheutuvat velvoitteet saatetaan osaksi kansallista lainsäädäntöä. Neuvosto tutkii ennen 12 päivää tammikuuta 2009 mennessä näiden tietojen ja komission kirjallisen kertomuksen perusteella, missä määrin jäsenvaltiot ovat toteuttaneet tarvittavat toimenpiteet tämän puitepäätöksen noudattamiseksi.

3. Komissio toimittaa neuvostolle ennen 12 päivää tammikuuta 2012 kertomuksen tämän puitepäätöksen täytäntöönpanosäännösten käytännön soveltamista koskevien, jäsenvaltioiden antamien tietojen perusteella ja tekee tarpeelliseksi katsomansa ehdotukset, joihin voi sisältyä ehdotuksia, joilla pyritään siihen, että jäsenvaltiot eivät pidä toisen jäsenvaltion lipun alla purjehtivaa alusta Yhdistyneiden Kansakuntien vuoden 1982 merioikeusyleissopimuksen 230 artiklassa tarkoitettuna ulkomaalaisen aluksena niiden rikosten osalta, jotka on tehty niiden aluemerellä tai talousvyöhykkeellä taikka muulla vastaavalla alueella."

18 Puitepäätös 2005/667 tuli 12 artiklansa mukaisesti voimaan sitä päivää seuranneena päivänä, jona se oli julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä.

19 Direktiivin 2005/35 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Tämän direktiivin tarkoituksena on saattaa alusten aiheuttamaa ympäristön pilaantumista koskevat kansainväliset normit osaksi yhteisön lainsäädäntöä ja varmistaa, että päästöistä vastuussa oleville henkilöille määrätään 8 artiklassa tarkoitettuja riittäviä seuraamuksia, jotta parannetaan merenkulun turvallisuutta ja meriympäristön suojelua alusten aiheuttamalta pilaantumiselta.

2. Tämä direktiivi ei estä jäsenvaltioita toteuttamasta tiukempia kansainvälisen oikeuden mukaisia toimenpiteitä alusten aiheuttamaa ympäristön pilaantumista vastaan."

20 Direktiivin 2005/35 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tässä direktiivissä tarkoitetaan:

1. 'Marpol 73/78 -yleissopimuksella' alusten aiheuttaman meren pilaantumisen ehkäisemisestä vuonna 1973 tehtyä kansainvälistä yleissopimusta ja siihen liittyvää vuoden 1978 pöytäkirjaa, sellaisena kuin se kulloinkin on voimassa;

2. 'ympäristöä pilaavilla aineilla' aineita, jotka kuuluvat Marpol 73/78 -yleissopimuksen liitteen I (öljy) ja liitteen II (irtolastina kuljetettavat haitalliset nestemäiset aineet) piiriin;

3. 'päästöllä' miten tahansa aiheutunutta Marpol 73/78 -yleissopimuksen 2 artiklassa tarkoitettua päästämistä aluksesta;

4. 'aluksella' minkälaista tahansa meriympäristössä toimivaa merialusta sen lippuvaltiosta riippumatta, mukaan luettuina kantosiipialukset, ilmatyynyalukset, veden alla käytettävät alukset ja kelluvat alukset."

21 Direktiivin 3 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Tätä direktiiviä sovelletaan kansainvälisen oikeuden mukaisesti ympäristöä pilaavien aineiden päästöihin

a) jäsenvaltion sisäisillä aluevesillä, satamat mukaan luettuina, siltä osin kuin Marpol-yleissopimuksen järjestelmä soveltuu;

b) jäsenvaltion aluemerellä;

c) kansainväliseen merenkulkuun käytettävissä salmissa, joihin sovelletaan vuonna 1982 tehdyn Yhdistyneiden Kansakuntien merioikeusyleissopimuksen III osan 2 osastossa määrättyä esteetöntä kauttakulkua, siltä osin kuin tällaiset salmet kuuluvat jäsenvaltion lainkäyttövallan piiriin;

d) kansainvälisen oikeuden mukaisesti määritellyllä jäsenvaltion talousvyöhykkeellä tai muulla vastaavalla vyöhykkeellä; ja

e) aavalla merellä.

2. Tätä direktiiviä sovelletaan mistä tahansa aluksesta peräisin oleviin ympäristöä pilaavien aineiden päästöihin riippumatta siitä, minkä lipun alla alus purjehtii, lukuun ottamatta sota-aluksia, sotalaivaston apualuksia tai muita aluksia, jotka ovat valtion omistuksessa tai käytössä ja joita sillä hetkellä käytetään vain valtion muihin kuin kaupallisiin tarkoituksiin."

22 Direktiivin 4 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on varmistettava, että aluksista peräisin olevia ympäristöä pilaavien aineiden päästöjä mille tahansa 3 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulle alueelle pidetään säännösten rikkomisina, jos päästöt on aiheutettu tahallaan, piittaamattomuudella tai törkeällä huolimattomuudella. Näitä säännösten rikkomisia pidetään tätä direktiiviä täydentävän puitepäätöksen [2005/667] mukaan rikoksina puitepäätöksessä tarkoitetuissa olosuhteissa."

23 Direktiivin 2005/35 8 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 4 artiklassa tarkoitetuista säännösten rikkomisista määrätään tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia, joihin voi sisältyä rikosoikeudellisia tai hallinnollisia seuraamuksia.

2. Jokaisen jäsenvaltion on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 1 kohdassa tarkoitettuja seuraamuksia sovelletaan jokaiseen, jonka todetaan olevan vastuussa 4 artiklassa tarkoitetusta säännösten rikkomisesta."

24 Direktiiviä 2005/35 annettaessa ja puitepäätöstä 2005/667 tehtäessä komissio antoi lausumia ilmoittaakseen vastustavansa neuvoston käyttämää oikeudellista perustaa koskevaa jaottelua. Puitepäätöstä 2005/667 koskevassa lausumassa todetaan seuraavaa:

"Koska on tärkeää torjua alusten aiheuttamaa ympäristön pilaantumista, komissio kannattaa sitä, että aluksista peräisin olevat ympäristöä pilaavien aineiden päästöt kriminalisoidaan ja että kansallisella tasolla säädetään seuraamuksista niitä tapauksia varten, joissa alusten aiheuttamaa ympäristön pilaantumista koskevia yhteisön säännöksiä rikotaan.

Komissio on kuitenkin sitä mieltä, ettei puitesopimus ole asianmukainen oikeudellinen väline jäsenvaltioiden velvoittamiseksi kriminalisoimaan ympäristöä pilaavien aineiden laittomat päästöt mereen tai säätämään vastaavista rikosoikeudellisista seuraamuksista kansallisella tasolla.

Samalla tavalla kuin puolustaessaan yhteisö[jen] tuomioistuimessa kannettaan C-176/03 [asia C-176/03, komissio v. neuvosto, tuomio 13.9.2005, Kok. 2005, s. I-7879] 'ympäristön suojelua rikosoikeudellisin keinoin' koskevaa puite[päätöstä] vastaan, komissio katsoo, että sen toimivallan puitteissa, joka yhteisöllä on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 2 artiklassa vahvistettujen tavoitteiden toteuttamiseksi, yhteisö voi vaatia jäsenvaltioita säätämään kansallisella tasolla seuraamuksista – tarvittaessa myös rikosoikeudellisista seuraamuksista – silloin, kun se on tarpeen yhteisön tavoitteen saavuttamiseksi.

Tämä pätee alusten aiheuttamaa ympäristön pilaantumista koskeviin kysymyksiin, joita koskeva oikeusperusta on Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 80 artiklan 2 kohta.

Jos neuvosto tästä yhteisön toimivallasta huolimatta tekee asianomaisen puitepäätöksen, komissio varaa itselleen kaikki perustamissopimuksen sille antamat oikeudet, kunnes asiassa C-176/03 annetaan tuomio."

25 Komission mukaan puitepäätöksen 2005/667 tekemiseen ei ole käytetty asianmukaista oikeudellista perustaa, joten EU 47 artiklaa on rikottu, ja siksi se on nostanut nyt käsiteltävänä olevan kanteen.

## Kanne

26 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 25.4.2006 antamalla määräyksellä Euroopan parlamentti hyväksyttiin asiassa väliintulijaksi tukemaan komission vaatimuksia ja Belgian kuningaskunta, Tšekin tasavalta, Tanskan kuningaskunta, Viron tasavalta, Helleenien tasavalta, Ranskan tasavalta, Irlanti, Latvian tasavalta, Liettuan tasavalta, Unkarin tasavalta, Maltan tasavalta, Alankomaiden kuningaskunta, Itävallan tasavalta, Puolan tasavalta, Portugalin tasavalta, Slovakian tasavalta, Suomen tasavalta, Ruotsin kuningaskunta sekä Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta hyväksyttiin väliintulijoiksi tukemaan neuvoston vaatimuksia.

27 Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti hyväksyi 28.9.2006 antamallaan määräyksellä Slovenian tasavallan väliintulijaksi tukemaan neuvoston vaatimuksia.

*Asianosaisten ja väliintulijoiden lausumat*

28 Komissio katsoo, että kun puitepäätöksen 2005/667 tekemiseen käytetty oikeudellinen perusta otetaan huomioon, puitepäätös on EU 47 artiklan vastainen, joten se on kumottava.

29 Komission mukaan edellä mainitussa asiassa komissio vastaan neuvosto annetusta tuomiosta, jonka vaikutukset eivät koske pelkästään yhteisön ympäristönsuojelupolitiikan alaa, ilmenee, että toimen antamiseen käytettävän asianmukaisen oikeudellisen perustan määrittämiseksi on tukeuduttava toimen tarkoitukseen ja sisältöön. Yhteisöjen tuomioistuin tosin muistutti kyseisessä tuomiossa siitä, ettei rikosoikeus lähtökohtaisesti kuulu yhteisön toimivaltaan. Komission mukaan yhteisöjen tuomioistuin kuitenkin totesi, että yhteisöllä on johonkin nimenomaiseen oikeudelliseen perustaan liittyvä implisiittinen toimivalta ja että se siis voi antaa asianmukaisia rikosoikeudellisia toimia sillä edellytyksellä, että on tarpeellista torjua yhteisön tavoitteiden toteuttamisen laiminlyöntejä ja että kyseisten toimien tarkoituksena on varmistaa kyseessä olevan yhteisön politiikan täysi tehokkuus. Komission mukaan yhteisöjen tuomioistuin ei sitä paitsi määritellyt yhteisön lainsäätäjän rikosoikeudellisen toimivallan laajuutta, koska se ei tehnyt kyseessä olevien rikosoikeudellisten toimien välillä eroa niiden luonteen mukaan.

30 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa puitepäätöksen 2005/667 johdanto-osasta ilmenee, että puitepäätöksen tarkoituksena on täydentää direktiivillä 2005/35, joka annettiin EY 80 artiklan 2 kohdan nojalla, perustettua järjestelmää tämän järjestelmän tehokkuuden varmistamiseksi.

31 Puitepäätöksen sisällöstä komissio väittää, että kaikki puitepäätöksen 1–10 artiklaan sisältyvät toimet liittyvät rikosoikeuteen ja koskevat toimintaa, jota on yhteisön oikeudessa pidettävä moitittavana.

32 Komission mukaan myös tarpeellisuutta koskevaan vaatimukseen liittyvä kriteeri, jonka yhteisöjen tuomioistuin vahvisti edellä mainitussa asiassa komissio vastaan neuvosto antamassaan tuomiossa, täyttyy tässä asiassa. Tämän on neuvosto implisiittisesti myöntänyt puitepäätöksen 2005/667 tehdessään, koska EU 29 artiklan toisen kohdan kolmannen luetelmakohdan mukaan jäsenvaltiot voivat lähentää rikoslainsäädäntöjään vain "tarvittaessa". Kun toisaalta otetaan huomioon direktiivissä 2005/35 tarkoitetun toiminnan erityispiirteet, kaikki puitepäätöksen säännökset ovat tarpeellisia kyseisessä direktiivissä säädetyn järjestelmän tehokkuuden varmistamiseksi.

33 Komissio lisää, että toisin kuin neuvosto väittää, yhteisöjen tuomioistuin ei edellytä sellaisen lisäkriteerin täyttymistä, jonka mukaan kyseessä olevan yhteisön politiikan on oltava luonteeltaan monialaista, jotta yhteisöllä voitaisiin katsoa olevan rikosoikeudellista toimivaltaa. Tällaisesta kriteeristä sitä paitsi seuraisi, että useimmilla yhteisön oikeuden aloilla menetettäisiin mahdollisuus saada yhteisön oikeudesta rikosoikeudellista suojaa, myös tilanteessa, jossa osoitettaisiin olevan tarpeellista toteuttaa rikosoikeuteen liittyviä toimia.

34 Argumentista, jonka mukaan neuvosto oli edelleen vapaa toimimaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osaston perusteella antaakseen jäsenvaltioiden rikosoikeuteen liittyviä toimia, koska se oli EY 80 artiklan 2 kohdassa sille tunnustetun oikeuden mukaisesti päättänyt jättää direktiivissä 2005/35 täsmentämättä tarkemmin seuraamuksia, komissio katsoo, että kyseisessä määräyksessä ei rajoiteta itse yhteisön toimivaltaa vaan ainoastaan sen käyttöä. Neuvosto tosin olisi voinut päättää, että jäsenvaltiot ovat edelleen toimivaltaisia. Tässä tapauksessa jäsenvaltioiden olisi kuitenkin pitänyt toimia yksinään, koska EU 47 artiklan mukaan turvautuminen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastoon ei ole mahdollista.

35 Komissio väittää lisäksi, että puitepäätöksessä 2005/667 ei yhdenmukaisteta sovellettavien rikosoikeudellisten seuraamusten tasoa eikä lajeja, koska jäsenvaltioilla säilyy tällä alalla tietty toimintavapaus ja koska kansallisilla tuomioistuimilla on mahdollisuus määrätä yksilöllisiä rangaistuksia. Puitepäätöksen säännökset eivät siis olennaisesti poikkea ympäristön suojelusta rikosoikeudellisin keinoin 27.1.2003

tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2003/80/YOS (EUVL L 29, s. 55), jonka yhteisöjen tuomioistuin kumosi edellä mainitussa asiassa komissio vastaan neuvosto antamassaan tuomiossa, 5 artiklan 1 kohdan säännöksistä.

36 Komissio kyllä toteaa, että rikosoikeus ei ole itsenäinen yhteisön politiikka. Yhteisöllä kuitenkin on liitännäistä rikosoikeudellista toimivaltaa, jota se voi tarvittaessa käyttää. Tarpeellisuutta koskevaan vaatimukseen liittyvää kriteeriä, jonka yhteisöjen tuomioistuin vahvisti edellä mainitussa asiassa komissio vastaan neuvosto antamassaan tuomiossa, sovelletaan ainoastaan kyseisen toimivallan käyttöön eikä sen olemassaoloon.

37 Koska yhteisöjen tuomioistuin noudatti edellä mainitussa asiassa komissio vastaan neuvosto antamassaan tuomiossa toiminnallista lähestymistapaa ja koska puitepäätöksen 2005/667 1–10 artiklassa säädetyissä toimissa on kyse sellaisista rikosoikeudellisista säännöistä, jotka ovat tarpeellisia yhteisen liikennepolitiikan, sellaisena kuin siitä säädetään direktiivissä 2005/35, tehokkuuden varmistamiseksi, komissio katsoo, että koko puitepäätös on EU 47 artiklan vastainen, joten se on kumottava.

38 Komissio toteaa myös, että yhtäältä ilmaisut "välttämätön" ja "tarpeellinen" ja toisaalta EU 29 artiklaan sisältyvä käsite "tarvittaessa" tarkoittavat tosiasiassa samaa ja että tämän osalta EY:n perustamissopimus ja Euroopan unionista tehty sopimus eivät poikkea toisistaan.

39 Kyseinen toimielin katsoo lopuksi, että tulkinnasta, jonka se tekee edellä mainitussa asiassa komissio vastaan neuvosto annetusta tuomiosta, ei seuraa, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osasto menettäisi tehokkaan vaikutuksensa, koska useat tähän osastoon kuuluvat alat jäävät kyseisen tulkinnan vaikutusten soveltamisalan ulkopuolelle.

40 Euroopan parlamentti huomauttaa siitä, että puitepäätös 2005/667 vastaa täysin tapausta, josta oli kyse edellä mainitussa asiassa komissio vastaan neuvosto annetussa tuomiossa. Se on ensinnäkin tavoitteeltaan ja sisällöltään täysin vastaava kuin puitepäätös 2003/80, jonka yhteisöjen tuomioistuin kyseisessä tuomiossa kumosi. Kuten puitepäätöksen 2005/667 johdanto-osasta ilmenee, ympäristön pilaantumisen torjunta ja ympäristönsuojelu eivät ole tässä puitepäätöksessä liitännäisiä tai toissijaisia tavoitteita. Tämä puitepäätös on myös sisällöltään samankaltainen kuin puitepäätös 2003/80, koska kriminalisoitava toiminta koskee kummassakin tapauksessa ympäristöä pilaavien aineiden päästöjä. Nämä kaksi puitepäätöstä kyllä poikkeavat toisistaan sovellettavien rikosoikeudellisten seuraamusten tason ja lajien täsmällisessä määrittelyssä, mutta tämä ero ei voi nyt käsiteltävänä olevassa asiassa tehdä perustelluksi siitä ratkaisusta poikkeavaa ratkaisua, joka annettiin edellä mainitussa asiassa komissio vastaan neuvosto annetussa tuomiossa. Euroopan parlamentin mukaan nimittäin yhteisöjen tuomioistuin jo totesi kyseisessä tuomiossa, että yhteisön lainsäätäjän rikosoikeudellinen toimivalta ulottuu puitepäätöksen 2003/80 5 artiklan 1 kohdan säännösten kaltaisiin säännöksiin, jotka koskevat rikosoikeudellisten seuraamusten lajia ja tasoa.

41 Euroopan parlamentin mukaan myös tarpeellisuutta koskevaan vaatimukseen liittyvä kriteeri täyttyy nyt käsiteltävänä olevassa asiassa. Lopuksi se katsoo, että koska puitepäätöksen 2005/667 1–6 artikla kuuluvat yhteisön toimivaltaan, kyseistä päätöstä on sen säännösten jakamattomuuden takia pidettävä kokonaisuudessaan EU 47 artiklan vastaisena.

42 Neuvosto sitä vastoin väittää ensisijaisesti, että antaessaan Euroopan parlamentin kanssa yhteispäätösmenettelyssä direktiivin 2005/35 se ratkaisi EY 80 artiklan 2 kohdan mukaisesti kysymyksen siitä, onko yhteisön lainsäätäjän käytettävä ja missä laajuudessa toimivaltaansa antaa alusten aiheuttamaa ympäristön pilaantumista koskevia säännöksiä ja erityisesti säännöksiä, joissa otetaan käyttöön seuraamuksia, mikäli kyseessä olevaa alaa koskevia normeja rikotaan. Neuvoston mukaan kyseisen direktiivin antamisella yhteisön lainsäätäjä halusi vahvistaa oman toimivaltansa rajat meriliikennepolitiikan alalla. Tällainen menettelytapa on täysin EY 80 artiklan 2 kohdan ja yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaista.

43 Neuvoston mukaan yhteisön lainsäätäjä olisi kyllä voinut päättää mennä pidemmälle EY 80 artiklan 2 kohdan perusteella. EY:n perustamissopimuksessa sille annetun oikeuden mukaisesti se kuitenkin päätti jättää niin tekemättä. Sitä paitsi on huomattava, että Euroopan parlamentti ja neuvosto seurasivat komission ehdotusta direktiivin 2005/35 antamisessa käytettävästä oikeudellisesta perustasta. Vaikka tällä direktiivillä on myös ympäristönsuojeluun liittyviä tavoitteita, yhteisön lainsäätäjä katsoi, että direktiivi kuuluu olennaisilta osiltaan yhteiseen liikennepolitiikkaan ja että ympäristönsuojelua koskevan oikeudellisen perustan, erityisesti EY 175 artiklan 1 kohdan, lisääminen ei ollut tarpeen. Parlamentti ja komissio eivät ole riitauttaneet valittua oikeudellista perustaa.

44 Koska EY 80 artiklassa yhteisölle liikennepolitiikan alalla myönnetty toimivalta on luonteeltaan ehdollista ja koska tällä politiikalla ei pyritä, toisin kuin edellä mainitussa asiassa komissio vastaan neuvosto annetussa tuomiossa kyseessä olleella ympäristöpolitiikalla, luonteeltaan olennaiseen, monialaiseen ja perustavanlaatuiseen tavoitteeseen, neuvosto katsoo, että kyseisestä tuomiosta tehtävien päätelmien ei välttämättä tarvitse olla samat näiden kahden politiikan osalta.

45 Neuvoston mukaan siis ei voida pätevästi katsoa, että yhteisön lainsäätäjän olisi pitänyt antaa puitepäätöksen 2005/667 säännökset.

46 Neuvosto väittää toissijaisesti, että yhteisö ei ole toimivaltainen säätämään sitovasti niiden rikosoikeudellisten seuraamusten tasosta ja lajeista, joista jäsenvaltioiden on säädettävä kansallisessa oikeudessaan, joten neuvosto ei rikkonut EY:n perustamissopimusta ja Euroopan unionista tehtyä sopimusta, kun se antoi puitepäätöksen 2005/667 1 artiklan, 4 artiklan 1, 4, 5, 6 ja 7 kohdan, 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja 2 ja 3 kohdan sekä 7–12 artiklan.

47 Neuvosto ottaa huomioon puitepäätöksen 2005/667 tarkoituksen ja sisällön, jotka neuvoston mukaan ovat keskeisiä seikkoja määritettäessä toimen antamisen asianmukaista oikeudellista perustaa, ja toteaa, että kyseisellä puitepäätöksellä pyritään lähentämään jäsenvaltioiden lainsäädäntöjä alusten aiheuttaman ympäristön pilaantumisen torjunnassa yhdenmukaistamalla sovellettavien rikosoikeudellisten seuraamusten taso ja lajit. Neuvoston mukaan edellä mainitussa asiassa komissio vastaan neuvosto annetusta tuomiosta ilmenee, että tällainen yhdenmukaistaminen, joka suuresti ylittää puitepäätöksessä 2003/80 säädetyn yhdenmukaistamisen, ei tällä hetkellä kuulu yhteisön toimivaltaan.

48 Koska yhteisöjen tuomioistuimen kyseisessä tuomiossa vahvistamaa ratkaisua on pidettävä poikkeuksena periaatteesta, jonka mukaan rikoslainsäädäntö ei kuulu, kuten eivät rikosprosessia koskevat säännötkään, yhteisön toimivaltaan, neuvosto katsoo, että kriteerejä, joita yhteisöjen tuomioistuin käytti kyseisen ratkaisun tueksi, on tulkittava suppeasti. Kyseistä ratkaisua siis sovelletaan vain, mikäli se on "tarpeellinen", eikä tämä käsite ole sama kuin EU 29 artiklan toiseen kohtaan sisältyvä käsite "tarvittaessa".

49 Neuvosto lisää, että tulkinta, jota komissio esittää edellä mainitussa asiassa komissio vastaan neuvosto annetusta tuomiosta, johtaisi yhtäältä siihen, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osasto menettäisi suurelta osin tehokkaan vaikutuksensa, ja toisaalta kyseisessä tulkinnassa ei otettaisi huomioon, että yhteisöjen tuomioistuimen kyseisessä tuomiossa antama ratkaisu perusteltiin yhteisön ympäristönsuojelun alan tavoitteen olennaisella, monialaisella ja perustavanlaatuisella luonteella.

50 Neuvosto toteaa lopuksi, että yhteisöjen tuomioistuin katsoi edellä mainitussa asiassa komissio vastaan neuvosto antamassaan tuomiossa, että puitepäätöksen 2003/80 1–7 artiklan tavoitteen ja sisällön vuoksi yhteisö olisi voinut antaa nämä artiklat, ja neuvoston mukaan yhteisöjen tuomioistuin siis sulki yhteisön toimivallan piiristä kyseisen puitepäätöksen 8 artiklan, joka koski lainkäyttövaltaa, ja 9 artiklan, joka koski rikoksen johdosta luovuttamista ja syytteeseen panemista. Neuvoston mukaan nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on samoin todettava, että puitepäätöksen 2005/667 7, 8 ja 9 artikla koskevat asioita, joiden osalta yhteisölle ei anneta EY:n perustamissopimuksessa mitään toimivaltaa.

51 Argumentit, jotka tässä asiassa väliintulijoina olevat jäsenvaltiot ovat esittäneet, vastaavat pitkälti argumentteja, joihin neuvosto on vedonnut.

*Yhteisöjen tuomioistuimen arviointi asiasta*

52 EU 47 artiklan mukaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen määräykset eivät voi vaikuttaa EY:n perustamissopimuksen määräyksiin. Tämä sama edellytys mainitaan EU 29 artiklan ensimmäisessä kohdassa; tämä artikla on ensimmäinen määräys Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastossa, jonka otsikkona on "Määräykset poliisiyhteistyöstä ja oikeudellisesta yhteistyöstä rikosasioissa".

53 Yhteisöjen tuomioistuimen tehtävänä on valvoa, että toimet, joiden neuvosto väittää kuuluvan mainitun VI osaston soveltamisalaan, eivät ulotu sen toimivallan alueelle, joka EY:n perustamissopimuksen määräyksillä annetaan yhteisölle (ks. asia C-170/96, komissio v. neuvosto, tuomio 12.5.1998, Kok. 1998, s. I-2763, 16 kohta ja em. asia komissio v. neuvosto, tuomio 13.9.2005, 39 kohta).

54 On siis tarkistettava, vaikuttavatko puitepäätöksen 2005/667 säännökset toimivaltaan, joka yhteisöllä on EY 80 artiklan 2 kohdan nojalla, sen vuoksi, että ne olisi voitu, kuten komissio väittää, antaa tämän viimeksi mainitun määräyksen perusteella.

55 Tästä on ensinnäkin palautettava mieleen, että yhteinen liikennepolitiikka on osa yhteisön perustaa, koska EY 70 artiklan, luettuna yhdessä EY 80 artiklan 1 kohdan kanssa, mukaan jäsenvaltiot toteuttavat perustamissopimuksen tavoitteita rautatie-, maantie- ja sisävesiliikenteessä kyseisellä politiikalla (ks. asia 97/78, Schumalla, tuomio 28.11.1978, Kok. 1978, s. 2311, 4 kohta).

56 Toiseksi on täsmennettävä, että EY 80 artiklan 2 kohdan mukaan neuvostolla on mahdollisuus päättää, annetaanko meriliikennettä koskevia aiheellisia säännöksiä sekä missä laajuudessa ja mitä menettelyä noudattaen niitä annetaan (ks. erityisesti asia C-18/93, Corsica Ferries, tuomio 17.5.1994, Kok. 1994, s. I-1783, Kok. Ep. XV, s. I-147, 25 kohta), ja tällöin sovelletaan EY 71 artiklan määräyksiä menettelystä.

57 Kuten yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, EY 80 artiklan 2 kohdalla ei suinkaan estetä EY:n perustamissopimuksen soveltamista meriliikenteeseen vaan siinä ainoastaan määrätään, että yhteiseen liikennepolitiikkaan liittyviä perustamissopimuksen erityisiä määräyksiä, jotka sisältyvät tämän perustamissopimuksen kolmannen osan V osastoon, ei sovelleta ilman eri toimenpiteitä tällä alalla (ks. erityisesti asia C-178/05, komissio v. Kreikka, tuomio 7.6.2007, Kok. 2007, s. I-4185, 52 kohta).

58 Koska EY 80 artiklan 2 kohdassa ei määrätä mistään nimenomaisesta rajoituksesta niiden yhteisten erityisten sääntöjen luonteen osalta, jotka neuvosto voi EY 71 artiklaan sisältyvien menettelymääräysten mukaisesti antaa kyseisellä perusteella, yhteisön lainsäätäjällä on kyseisen määräyksen nojalla laaja normatiivinen valta, ja se on tällä perusteella ja vastaavasti muiden yhteistä liikennepolitiikkaa koskevien EY:n perustamissopimuksen määräysten, erityisesti EY 71 artiklan 1 kohdan, perusteella toimivaltainen muun muassa toteuttamaan "toimenpiteet liikenneturvallisuuden parantamiseksi" ja antamaan "muut aiheelliset säännökset" meriliikenteen alalla (ks. vastaavasti maantieliikenteen osalta yhdistetyt asiat C-184/02 ja C-223/02, Espanja ja Suomi v. parlamentti ja neuvosto, tuomio 9.9.2004, Kok. 2004, s. I-7789, 28 kohta).

59 Tätä toteamusta, jonka mukaan yhteisön lainsäätäjä voi sille EY 80 artiklan 2 kohdassa myönnetyn toimivallan perusteella antaa toimia meriliikenteen turvallisuuden parantamiseksi, ei tee kyseenalaiseksi se, että nyt käsiteltävänä olevassa asiassa neuvosto ei ole pitänyt tarkoituksenmukaisena antaa puitepäätöksen 2005/667 säännökset EY 80 artiklan 2 kohdan perusteella. Tämän osalta nimittäin

on riittävää todeta, että EY 80 artiklan 2 kohdassa myönnetyn toimivallan olemassaolo ei riipu siitä, että lainsäätäjä päättää todella käyttää tätä toimivaltaa.

60 On lisättävä, että koska ympäristönsuojelun, joka on yksi yhteisön päätavoitteista (ks. erityisesti em. asia komissio v. neuvosto, tuomio 13.9.2005, 41 kohta), vaatimukset on EY 6 artiklan mukaan "sisällytettävä – – yhteisön politiikan ja toiminnan määrittelyyn ja toteuttamiseen", ympäristönsuojelu on katsottava tavoitteeksi, johon pyritään myös yhteisessä liikennepolitiikassa. Yhteisön lainsäätäjä siis voi EY 80 artiklan 2 kohdan perusteella sille tässä määräyksessä myönnettyä toimivaltaa käyttäessään päättää edistää ympäristönsuojelua (ks. vastaavasti asia C-336/00, Huber, tuomio 19.9.2002, Kok. 2002, s. I-7699, 36 kohta).

61 Lopuksi on huomattava, että yhteisöjen tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhteisön toimen oikeudellisen perustan valinnan on perustuttava objektiivisiin seikkoihin, jotka voivat olla tuomioistuimen suorittaman valvonnan kohteena ja joihin kuuluvat erityisesti toimen tarkoitus ja sisältö (ks. asia C-300/89, komissio v. neuvosto, ns. titaanidioksiditapaus, tuomio 11.6.1991, Kok. 1991, s. I-2867, Kok. Ep. XI, s. I-211, 10 kohta; em. asia Huber, tuomion 30 kohta ja em. asia komissio v. neuvosto, tuomio 13.9.2005, 45 kohta).

62 Puitepäätöksen 2005/667 osalta on todettava erityisesti, että sen johdanto-osan mukaan sen tavoitteena on parantaa meriturvallisuutta samoin kuin meriympäristön suojelua alusten aiheuttamalta ympäristön pilaantumiselta. Kuten puitepäätöksen johdanto-osan toisesta ja kolmannesta perustelukappaleesta ilmenee, puitepäätöksellä pyritään lähentämään jäsenvaltioiden lainsäädäntöjä, jottei öljysäiliöalus Prestigen onnettomuudesta johtuvien kaltaisia vahinkoja enää tapahtuisi.

63 Tällä puitepäätöksellä täydennetään, kuten sen johdanto-osan neljännestä perustelukappaleesta ja direktiivin 2005/35 johdanto-osan kuudennesta perustelukappaleesta ilmenee, tätä viimeksi mainittua direktiiviä yksityiskohtaisilla rikosoikeudellisilla säännöillä. Kuten tämän direktiivin johdanto-osan 1 ja 15 perustelukappaleesta sekä 1 artiklasta ilmenee, direktiivin tavoitteena on myös varmistaa turvallisuuden ja ympäristönsuojelun korkea taso merenkulun alalla. Direktiivin tarkoituksena on, kuten sen johdanto-osan 15 perustelukappaleesta ja 1 artiklasta ilmenee, saattaa alusten aiheuttamaa ympäristön pilaantumista koskevat kansainväliset normit osaksi yhteisön lainsäädäntöä ja määrätä rikosoikeudellisia tai hallinnollisia seuraamuksia näiden normien rikkomisesta näiden normien tehokkuuden varmistamiseksi.

64 Puitepäätöksen 2005/667 sisällöstä on todettava, että tämän päätöksen 2, 3 ja 5 artiklassa jäsenvaltiot velvoitetaan säätämään rikosoikeudellisia seuraamuksia oikeushenkilöille tai luonnollisille henkilöille, jotka ovat tehneet tai yllyttäneet tekemään direktiivin 2005/35 4 ja 5 artiklassa tarkoitetun rikoksen tai avustaneet tällaisen rikoksen tekemisessä.

65 Puitepäätöksen, jonka mukaan rikosoikeudellisten seuraamusten on oltava tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia, 4 ja 6 artiklassa säädetään lisäksi niiden rikosoikeudellisten seuraamusten lajista ja tasosta, joita on sovellettava niiden vahinkojen mukaan, joita kyseiset rikokset ovat aiheuttaneet veden laadulle, eläin- tai kasvilajeille tai henkilöille.

66 Vaikka onkin totta, että rikoslainsäädäntö ei lähtökohtaisesti, kuten eivät myöskään rikosprosessia koskevat säännöt, kuulu yhteisön toimivaltaan (ks. vastaavasti asia 203/80, Casati, tuomio 11.11.1981, Kok. 1981, s. 2595, Kok. Ep. VI, s. 217, 27 kohta; asia C-226/97, Lemmens, tuomio 16.6.1998, Kok. 1998, s. I-3711, 19 kohta ja em. asia komissio v. neuvosto, tuomio 13.9.2005, 47 kohta), yhteisön lainsäätäjä voi kuitenkin silloin, kun se, että kansalliset toimivaltaiset viranomaiset soveltavat tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia rikosoikeudellisia seuraamuksia, on välttämätön toimenpide vakavien ympäristölle aiheutuvien vahinkojen torjumiseksi,

velvoittaa jäsenvaltiot ottamaan käyttöön tällaisia seuraamuksia yhteisön lainsäätäjän tällä alalla säätämien normien täyden tehokkuuden takaamiseksi (ks. vastaavasti em. asia komissio v. neuvosto, tuomio 13.9.2005, 48 kohta).

67 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa on todettava yhtäältä, että puitepäätöksen 2005/667 säännökset koskevat, samoin kuin edellä mainitussa asiassa komissio vastaan neuvosto 13.9.2005 annetussa tuomiossa kyseessä olleen puitepäätöksen 2003/80 säännökset, toimia, jotka voivat aiheuttaa ympäristölle erityisen vakavaa vahinkoa, joka tässä tapauksessa johtuisi siitä, ettei meriturvallisuutta koskevia yhteisön normeja ole noudatettu.

68 Toisaalta direktiivin 2005/35 johdanto-osan kolmannen, neljännen, viidennen, seitsemännen ja kahdeksannen perustelukappaleen sekä puitepäätöksen 2005/667 johdanto-osan viiden ensimmäisen perustelukappaleen yhteisestä tulkinnasta ilmenee, että neuvosto on katsonut rikosoikeudelliset seuraamukset tarpeellisiksi, jotta voitaisiin varmistaa, että meriturvallisuutta koskevaa yhteisön lainsäädäntöä noudatetaan.

69 Näin ollen on todettava, että koska puitepäätöksen 2005/667 2, 3 ja 5 artiklalla pyritään varmistamaan meriturvallisuusnormien, joiden noudattamatta jättämisellä voi olla vakavia seurauksia ympäristölle, tehokkuus velvoittamalla jäsenvaltiot säätämään rikosoikeudellisia seuraamuksia tietystä toiminnasta, kyseisistä artikloista on katsottava, että niiden pääasiallisena tarkoituksena on parantaa meriturvallisuutta sekä suojella ympäristöä ja että ne olisi voitu antaa pätevästi EY 80 artiklan 2 kohdan perusteella.

70 Sovellettavien rikosoikeudellisten seuraamusten lajin ja tason määrittämisestä sitä vastoin on todettava, että toisin kuin komissio väittää, tämä määrittäminen ei kuulu yhteisön toimivaltaan.

71 Tästä seuraa, että yhteisön lainsäätäjä ei voi antaa puitepäätöksen 2005/667 4 ja 6 artiklan kaltaisia säännöksiä, koska nämä artiklat koskevat sovellettavien rikosoikeudellisten seuraamusten lajia ja tasoa. Näitä säännöksiä ei siis ole annettu EU 47 artiklan vastaisesti.

72 Näistä säännöksistä on myös huomattava, että se, että niissä viitataan saman puitepäätöksen 2, 3 ja 5 artiklan säännöksiin, korostaa sitä erottamatonta yhteyttä, jossa kyseiset säännökset ja rikoksia, joihin ne liittyvät, koskevat säännökset ovat toisiinsa nyt käsiteltävänä olevassa asiassa.

73 Puitepäätöksen 2005/667 7 artikla koskee lainkäyttövaltaa, 8 artikla jäsenvaltioiden välistä tietojen toimittamista, 9 artikla yhteysviranomaisten nimeämistä, 10 artikla tämän puitepäätöksen maantieteellistä soveltamisalaa, 11 artikla jäsenvaltioille kuuluvaa täytäntöönpanovelvollisuutta ja 12 artikla kyseisen puitepäätöksen voimaantulopäivää, ja tästä on riittävää todeta, että nyt käsiteltävänä olevassa asiassa myös nämä artiklat ovat erottamattomassa yhteydessä saman puitepäätöksen niihin säännöksiin, jotka mainittiin tämän tuomion 69 ja 71 kohdassa, joten ei ole tarpeen lausua siitä, voivatko ne kuulua yhteisön lainsäätäjän toimivaltaan.

74 Kaiken edellä esitetyn perusteella on katsottava, että koska puitepäätös 2005/667 ulottuu sen toimivallan alueelle, joka EY 80 artiklan 2 kohdassa annetaan yhteisölle, se on EU 47 artiklan vastainen, ja se on jakamattomuutensa takia kumottava kokonaisuudessaan.

## Oikeudenkäyntikulut

75 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska komissio on vaatinut neuvoston velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska tämä on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Tässä asiassa väliintulijoina olevat vastaavat saman artiklan 4 kohdan ensimmäisen alakohdan mukaisesti omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla yhteisöjen tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) **Alusten aiheuttaman ympäristön pilaantumisen ehkäisemistä koskevan rikosoikeudellisen kehyksen vahvistamisesta 12.7.2005 tehty neuvoston puitepäätös 2005/667/YOS kumotaan.**

2) **Euroopan unionin neuvosto velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

3) **Belgian kuningaskunta, Tšekin tasavalta, Tanskan kuningaskunta, Viron tasavalta, Helleenien tasavalta, Ranskan tasavalta, Irlanti, Latvian tasavalta, Liettuan tasavalta, Unkarin tasavalta, Maltan tasavalta, Alankomaiden kuningaskunta, Itävallan tasavalta, Puolan tasavalta, Portugalin tasavalta, Slovakian tasavalta, Suomen tasavalta, Ruotsin kuningaskunta, Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta sekä Euroopan parlamentti vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Allekirjoitukset